

Til beslutningsforslag nr. B 169

Folketinget 2015-16

Betænkning afgivet af Udvalget for Forretningsordenen den 25. maj 2016

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om ret til at få borgerdrevne beslutningsforslag behandlet i Folketinget

[af Rasmus Nordqvist (ALT), Susanne Eilersen (DF), Pernille Skipper (EL), Simon Emil Ammitzbøll (LA), Sofie Carsten Nielsen (RV), Jonas Dahl (SF) og Mai Mercado (KF)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har stillet 2 ændringsforslag til beslutningsforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 5. april 2016 og var til 1. behandling den 29. april 2016. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Udvalget for Forretningsordenen.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 3 møder.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 12 spørgsmål til Folketingets formand til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Udvalget har endvidere stillet 1 spørgsmål til social- og indenrigsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (DF, EL, LA, ALT, RV, SF og KF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1 og 2 stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis, Enhedslistens, Liberal Alliances, Alternativets, Radikale Venstres, Socialistisk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget udtaler, at ændringsforslagene har til formål at understrege, at beslutningsforslaget ikke sigter mod at indføre en ordning, som vil være grundlovsstridig. Med ændringsforslagene konstaterer partierne således, at beslutningsforslaget giver borgerne mulighed for at få fremsat beslutningsforslag i Folketinget, såfremt forslaget opnår 50.000 underskrifter eller derover fra borgere, der har valget til Folketinget, under

den forudsætning, at et eller flere medlemmer af Folketinget påtager sig at fremsætte forslaget. Samtidig tilkendegiver partierne at være indforståede med at ville medvirke til, at forslag, der opnår den nævnte tilslutning fra borgerne, bliver fremsat. Partierne påpeger i den forbindelse, at det, at et eller flere medlemmer fremsætter et beslutningsforslag efter denne ordning, ikke indebærer, at de pågældende nødvendigvis støtter det pågældende forslags konkrete indhold. Partierne understreger dog, at de ikke vil påtage sig at fremsætte beslutningsforslag, der vil have et grundlovsstridigt sigte.

Partierne noterer sig, at forudsætningen for vedtagelse af beslutningsforslaget fra begyndelsen var, at det gennem udvalgsbehandlingen blev kvalificeret, herunder således at det er i overensstemmelse med grundlovens bestemmelser. Medlemmerne udtrykker tilfredshed med, at denne kvalificering har fundet sted gennem udvalgsbehandlingen.

Partierne konstaterer endvidere som følge heraf, at det, som er anført i bemærkningerne til beslutningsforslaget, om, at borgerne får ret til at få fremsat og behandlet et beslutningsforslag i Folketinget, skal forstås således, at borgerne får mulighed for at få fremsat og behandlet beslutningsforslag, der opfylder kravet om antal underskrifter, under den ovennævnte forudsætning.

Partierne konstaterer, at der endnu udestår visse spørgsmål om ordningens endelige indretning, som skal afklares, inden den kan sættes i værk. Det gælder særlig med hensyn til, hvilke ændringer af Folketingets forretningsorden der er nødvendige eller hensigtsmæssige for at gennemføre ordningen, med hensyn til, hvordan indsamlingen af underskrifter skal foregå – herunder om forholdet til Social- og Indenrigsministeriets systemer for indhentning af vælgererklæringer m.v. – og med hensyn til vejledning af borgerne om ordningen. Partierne konstaterer, at der vil blive arbejdet videre med disse spørgsmål i den nære fremtid.

Et *mindretal* i udvalget (S og V) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Socialdemokraternes og Venstres medlemmer af udvalget noterer sig, at der med forslaget er lagt op til, at Folketinget skal udvikle en idébank, hvor borgere kan fremsætte forslag og tilkendegive deres støtte til forslag, og hvorfra folketingsmedlemmer på frivillig basis kan vælge at gå videre med et forslag, som en borger har stillet, og at forslaget – hvis det vedtages med de under nr. 1 og 2 stillede ændringsforslag – derfor ikke rejser spørgsmål i forhold til grundloven.

S og V lægger stor vægt på demokrati og borgerinddragelse, ligesom S og V er tilhængere af grundlovens grundlæggende ordning med repræsentativt demokrati.

S og V mener, at der med forslaget er en risiko for, at ordningen vil kunne opfattes som et signal om, at det afgørende for, hvordan et folketingsmedlem agerer i Folketingsalen, ikke længere vil være folketingsmedlemmets egen overbevisning og kvaliteten af de enkelte forslag, men derimod, hvor mange borgere der tilfældigvis bliver optaget af en enkeltsag.

S og V kan ikke se, hvordan forslaget tilføjer den demokratiske proces noget nyt. Det er allerede sådan i dag, at det står ethvert folketingsmedlem frit for at fremsætte et beslutningsforslag i Folketinget, som 50.000 borgere står bag. Det står også ethvert folketingsmedlem frit for at fremsætte et beslutningsforslag i Folketinget, som kun en enkelt borger står bag, eller som ingen borgere står bag.

S og V kan på den baggrund ikke støtte beslutningsforslaget.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af et *flertal* (DF, EL, LA, ALT, RV, SF og KF):

Pia Kjærsgaard (DF) fmd. Henrik Dam Kristensen (S) nfmd. Kristian Pihl Lorentzen (V) Christian Juhl (EL)

Mette Bock (LA) Peter Skaarup (DF) Søren Espersen (DF) Martin Henriksen (DF) Søren Gade (V)

Torsten Schack Pedersen (V) Jakob Ellemann-Jensen (V) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Søren Pape Poulsen (KF)

Benny Engelbrecht (S) Christine Antorini (S) Henrik Sass Larsen (S) Karen J. Klint (S) Jakob Sølvhøj (EL)

Josephine Fock (ALT) Morten Østergaard (RV) Jacob Mark (SF)

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Til titlen

1) Ordene »ret til« ændres til: »mulighed for«.
[Præcisering af forslagens titel]

Til teksten

2) Ordene »har ret til at« ændres til: »kan«.
[Præcisering af hensyn til forslagens forhold til grundloven]

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Der har i tilknytning til beslutningsforslagets behandling været rejst spørgsmål, herunder i offentligheden, om beslutningsforslagets forhold til grundloven. Spørgsmålene har især drejet sig om, hvorvidt grundloven tillader, at der tillægges et antal borgere en ret til at få fremsat et beslutningsforslag for Folketinget, således forstået, at denne ret skulle indebære en pligt for Folketingets medlemmer til at fremsætte forslag, som opnår tilslutning fra det pågældende antal borgere. Dette spørgsmål må besvares benægtende. Det er indvunden, at grundloven ikke giver mulighed for, at andre end folketingsmedlemmer og ministre gives adgang til at fremsætte forslag for Folketinget.

Som en understregning af, at ordningen for borgerdrevne beslutningsforslag naturligvis skal holde sig inden for grundlovens rammer, foreslås på den baggrund, at ordet »ret« i beslutningsforslagets titel og tekst ændres til andre formuleringer.

Det er forventningen, at forslag, der opnår den tilslutning i offentligheden, som er forudsat i beslutningsforslaget, i almindelighed vil blive fremsat for Folketinget af et eller flere af dets medlemmer, eventuelt Folketingets formand, og at de partier, som støtter ordningen, vil medvirke hertil. Ændringsforslagene er alene udtryk for en anerkendelse af, at folketingsmedlemmer ikke kan pålægges en retlig pligt til at fremsætte nogen forslag, samtidig med at grundloven ikke tillader en ordning, hvor forslag kan fremsættes for Folketinget på anden måde end af medlemmer eller ministre.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Tjóðveldi (T)	1
Alternativet (ALT)	10	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende B 169

Bilagsnr.	Titel
1	Kopi af brev fra justitsministeren til Folketingets formand i forbindelse med forslaget og formandens kvittering til ministeren
2	Om visse spørgsmål, som beslutningsforslag nr. B 169 kan give anledning til
3	Udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende B 169

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om konsekvensændringer i Folketingets forretningsorden som følge af den foreslåede ordning, og Folketingets formands svar herpå
2	Spm. om, hvad der forstås ved et offentligt anliggende, jf. grundlovens § 53, og Folketingets formandssvar herpå
3	Spm. om forholdet til grundlovens § 56, hvis formanden påtager sig at fremsætte forslag omfattet af ordningen, uanset om formanden er enig i forslagens indhold, og Folketingets formands svar herpå
4	Spm. om muligheden for en model med forespørgselsdebatter set i forhold til grundloven, og Folketingets formands svar herpå
5	Spm. om forslagens forhold til grundloven, herunder princippet om det repræsentative demokrati, og Folketingets formands svar herpå
6	Spm. om nuværende muligheder for at fremsætte beslutningsforslag, og Folketingets formands svar herpå
7	Spm. om den foreslåede ordnings merværdi for folkestyret og mulig udhuling af respekten for folkestyret og det repræsentative demokrati, og Folketingets formands svar herpå
8	Spm. om, hvor konkret et borgerdrevet forslag skal beskrives, og Folketingets formands svar herpå
9	Spm. om processen og ansvaret for eventuel konkretisering af borgerdrevne forslag, og Folketingets formands svar herpå
10	Spm. om andre muligheder for, at et antal borgere kan få sat en sag på Folketingets dagsorden, og Folketingets formands svar herpå
11	Spm. om, hvordan det sikres, at alle underskrivere støtter det konkrete forslag, som sendes til Folketinget, og Folketingets formands svar herpå
12	Spm. om udgifterne til etablering og drift af en ordning som den foreslåede, og Folketingets formands svar herpå
13	Spm. om udgifter til etablering og drift af den digitale løsning for indsamling af vælgererklæringer, og ministerens svar herpå